

Univerzita Palackého v Olomouci
Filozofická fakulta
Katedra sociologie a andragogiky

**ROLE VEŘEJNÉ SLUŽBY V SYSTÉMU POMOCI V HMOTNÉ
NOUZI V OBVODU MĚSTSKÉHO ÚŘADU BRUMOV-BYLNICE**

THE ROLE OF THE PUBLIC SERVICE WITHIN THE SYSTEM OF
MATERIAL NEED ASSISTANCE OF THE BRUMOV-BYLNICE
MUNICIPAL DISTRICT

Bakalářská diplomová práce

Jana Bobotová

Vedoucí bakalářské diplomové práce: PhDr. Eva Klimentová, Ph.D.

Olomouc 2012

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracovala samostatně a uvedla v ní
veškerou literaturu a ostatní zdroje, které jsem použila.

Jana Bobotová

Ve Valašských Kloboukách dne 25. března 2012

Obsah	
ÚVOD	5
1. SYSTÉM SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE OD ROKU 1991	7
1.1. Vymezení pojmu sociální politika	7
1.2. Role státu v sociální politice	8
1.3. Model sociální politiky ČR	10
1.4. Vývoj systému sociální pomoci	12
1.4.1. Sociální potřebnost 1991 – 2006.....	12
1.4.2. Systém pomoci v hmotné nouzi 2007 – dosud	13
2. INSTITUT VEŘEJNÉ SLUŽBY	14
2.1. Hmotná nouze	14
2.1.1. Kdy osoba není v hmotné nouzi.....	15
2.1.2. Druhy dávek a jejich výplata	16
2.2. Životní a existenční minimum	18
2.3. Motivační nástroje systému pomoci v hmotné nouzi.....	20
2.4. Veřejná služba.....	26
2.4.1. Legislativní zakotvení veřejné služby.....	26
2.4.2. Organizace výkonu veřejné služby.	27
2.4.3. Personální zabezpečení organizace veřejné služby.....	28
2.4.4. Činnosti obce při organizování veřejné služby vyplývající ze zákona.....	29
2.4.5. Konkrétní činnosti klientů veřejné služby vykonávané v jejím rámci.....	30
2.4.6. Určování částky živobytí u osoby, která vykonávala veřejnou službu.....	31
2.5. Legislativní změny platné od 1. 1. 2012	32
3. METODOLOGIE EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ	34
3.1. Výzkumný problém.....	34
3.2. Výzkumný soubor	34
3.3. Technika empirického šetření	35
3.4. Způsob zpracování dat	35
4. PRAKTICKÁ ČÁST	36
4.1. Statistické údaje o výkonu veřejné služby ze spisové dokumentace.....	36
4.1.1. Rok 2009	37
4.1.2. Rok 2010	39
4.1.3. Rok 2011	41
4.2. Výsledky dotazníkového šetření	44
ZÁVĚR	50
ANOTACE	53
SEZNAM LITERATURY	545

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Částky živobytí osob v hmotné nouzi, které vykonávají nebo nevykonávají veřejnou službu.....31

Tabulka č. 2:Rok 2009. Počet – klienti v evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby.....37

Tabulka č. 3: Rok 2010. Počet – klienti v evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby.....40

Tabulka č. 4: Rok 2011. Počet – klienti v evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby.....42

Seznam grafů

Graf č. 1: Rok 2009. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.....38

Graf č. 2: Rok 2010. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.....41

Graf č. 3: Rok 2011. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.....43

Graf č. 4: Dotazníková otázka č. 1.....44

Graf č.5: Dotazníková otázka č. 2.....45

Graf č. 6: Dotazníková otázka č. 3.....46

Graf č. 7: Dotazníková otázka č. 4.....46

Graf č.8: Dotazníková otázka č. 5.....47

Graf č. 9: Dotazníková otázka č. 6.....48

Graf č.10: Dotazníková otázka č. 7.....48

Graf č. 11: Dotazníková otázka č. 8.....49

Seznam příloh

Příloha č. 1: Dotazník pro klienty

ÚVOD

Motivovat k práci osoby dlouhodobě setrvávající ve stavu hmotné nouze je úkolem a ideovým principem systému pomoci v hmotné nouzi. Institut veřejné služby byl jedním z nástrojů umožňujících rozvoj pracovních schopností a dovedností osob, které mají déle trvající objektivní či subjektivní problémy s nalezením odpovídajícího zaměstnání. Do konce roku 2011 byl jednou z možností, jak se osoby vykonávající veřejnou službu mohly mít lépe než ty, které žádnou pracovní aktivitu nevykazovaly. Veřejná služba byla tedy jedním z motivačních principů pomoci v hmotné nouzi.¹

Cílem mé bakalářské diplomové práce je ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi ve správním obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. „Osoby v hmotné nouzi jsou motivovány možností zachování nebo navýšení příspěvku na živobytí. Z dlouhodobého hlediska je lze dále motivovat možným postupem na mzdově ohodnocené pozice, jako jsou veřejně prospěšné práce (pokud je obec využívá), popřípadě přijetím do pracovního poměru přímo v rámci obce (obecního úřadu) nebo i v organizaci, ve které úspěšně vykonávaly veřejnou službu.“²

V teoretické části bakalářské diplomové práce se zaměřím nejprve na vývoj sociálního zabezpečení v České republice od roku 1991. Vymežím pojem sociální politika, role státu v sociální politice. Stručně nastíním systém sociálního zabezpečení v České republice a zaměřím se na zakotvení a vývoj systému pomoci v hmotné nouzi v něm.

V dalším bloku se zaměřím již na institut veřejné služby. Budu se zabývat jeho vznikem a legislativním zakotvením, organizační strukturou, činnostmi organizátorů veřejné služby vyplývající ze zákona i konkrétními činnostmi klientů vykonávajících veřejnou službu. Vymežím, jak konkrétně

¹Srov. Obec a veřejná služba 2010. Praha: MPSV, 2010, s. 6.

²Srov. Obec a veřejná služba 2010. Praha: MPSV, 2010, s. 15.

byla organizována a prováděna veřejná služba v působnosti správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice. Zmíním legislativní změny platné od 1. 1. 2012, které zásadním způsobem změnily motivační charakter veřejné služby.

Cílem praktické části bakalářské diplomové práce je ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v působnosti správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. Ze spisové dokumentace, ke které mám v rámci výkonu své profese přístup, budu zjišťovat předem dané statistické údaje. Empirické šetření bude omezeno pevně stanoveným obdobím.

Ve druhé části praktického výzkumu se zaměřím na názory klientů, kteří veřejnou službu vykonávali. Podle předem stanovených kritérií vyberu vzorek respondentů a formou dotazníku budu zjišťován jejich názor na možnost vykonávání veřejné služby. Zjištěné skutečnosti zpracuji v tabulkách a grafech, z nichž se budu snažit vyvodit a interpretovat výsledky, které z výzkumu vyplynou.

Realizace empirického šetření se uskutečnila ještě v roce 2011. Odté doby se změnilo legislativní ukotvení i organizace veřejné služby. Nebude-li uvedeno jinak, budu se nadále v textu opírat o legislativu platnou do 31. 12. 2011.

1. SYSTÉM SOCIÁLNÍHO ZABEZPEČENÍ V ČESKÉ REPUBLICE OD ROKU 1991

V této kapitole se zaměřím na vývoj sociální pomoci v České republice, vymezím pojem sociální politika, její funkce a funkce státu v sociální politice. Porovnáám systém sociální potřeby uplatňovaný v letech 1991 – 2006 a systém pomoci v hmotné nouzi, který je v platnosti od roku 2007. Zaměřím se na přínos a nedostatky systému pomoci v hmotné nouzi a zmíním připravované legislativní změny.

1.1. Vymezení pojmu sociální politika

Předefinování pojmu sociální politika lze aplikovat obecné vymezení politiky jako specifické společenské činnosti projevující se především soubory různých opatření, konkrétní jednání různých subjektů, nejen státu, které ovlivňují společenskou realitu v nejširším slova smyslu.³

Širší pojetí sociální politiky chápe sociální politiku jako nejrůznější aktivity vážící se bezprostředně k životním podmínkám lidí. Takto lze sociální politiku vymezit jako konkrétní jednání státu a ostatních subjektů, kterými je ovlivňována sociální sféra společnosti. Toto pojetí má svůj význam pro dlouhodobé koncepční úvahy o sociální politice, pro volbu typu sociální politiky a tvorbu určité sociální vize, doktríny.⁴

V užším pojetí sociální politiky je sociální politika chápána jako reakce na sociální rizika, případně jejich negativní důsledky. Takovými riziky nebo negativními sociálními situacemi mohou být stáří, nemoc, invalidita apod. Úkolem sociální politiky v užším slova smyslu je odstraňovat nebo zmírňovat sociální tvrdosti, které jsou průvodními jevy fungování tržního mechanismu, jako např. nezaměstnanost či chudoba.

³Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 21-22.

⁴Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 24.

Tento přístup zužuje sociální politiku na systém opatření zejména v oblasti zaměstnanosti a sociálního zabezpečení. V České republice tyto aktivity spadají do působnosti resortu Ministerstva práce a sociálních věcí České republiky.⁵

1.2. Role státu v sociální politice

Zásadní otázkou sociální politiky v soudobých vyspělých společnostech je, do jaké míry a jakým způsobem se má stát jako instituce v ní angažovat. Souvisí to mimo jiné s tím, že sociální politika nikdy nefunguje sama o sobě, ale vždy jen ve zcela určité společnosti a je součástí jejího vícedimenzionálního rozvoje.⁶

Účast státu v sociální politice narůstá a je považována za nezastupitelnou. V moderní době vyplývá tato nezastupitelnost z několika skutečností⁷:

1. Pracovní příjem jako podstatná existenční základna většiny obyvatel může být ohrožen případnou nemožností pracovat a to jak trvale, tak přechodně.
2. Mnoho obyvatel není schopno vůbec nebo jen omezeně se účastnit na trhu práce (duševně a tělesně postižené osoby, dlouhodobě těžce nemocné apod.).
3. Samy státy mají v současné době zájem na omezování a odstraňování nežádoucích diferenciací ve společnosti.
4. V neposlední řadě hrají roli mezinárodní závazky plynoucí ze sdílených hodnot zemí EU.

Pro zdůraznění významu rostoucí role státu v sociální politice se u nás používá pojmu „**sociální stát**“.⁸Tedy stát, který nástroji své

⁵Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 25.

⁶Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 73.

⁷Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 73, 74.

⁸Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 76.

administrativy poskytuje v legislativně daných mezích materiální příspěvky a služby těm občanům, kteří nejsou schopni se o sebe postarat sami.⁹

Sociální stát je často chápán jako stát se silným veřejným sektorem a s výraznými intervencemi vlády do sociální oblasti. Nebo je také chápán jako stát, který odmítá jak základní požadavek liberalismu, aby hospodářskému dění byla ponechána volnost a aby stát do něho nezasahoval, tak odmítá i revoluci a hledá tzv. „třetí cestu“ mezi centrálně řízenou ekonomikou a ekonomikou volného trhu. Rovněž je sociální stát vymezován jako stát, v němž odpovědnost za základní životní podmínky není jen věcí jednotlivců a jejich rodin, ale je i věcí veřejnou.¹⁰

Podstatou konceptu sociálního státu je přerozdělování. Úkolem sociálního státu je cestou veřejné politiky znovu rozdělit to, co již bylo prvotně rozděleno trhem. Cílem takového přerozdělování je¹¹:

1. Vyrovnat šance při vstupu do života a vytvářet podmínky a předpoklady pro to, aby všem občanům byl zajištěn v rámci možností společnosti určitý přijatelný životní standard jako sociální právo.
2. Zajišťovat podmínky a předpoklady pro dlouhodobou stabilitu, rozvoj a prosperitu společnosti jako celku.

Koncept sociální politiky státu předpokládá komplexní sociální program. Řeší materiální zajištění všech skupin obyvatelstva a činí to formou regulace příjmů, podporou péče o zdraví, podporou vzdělávání, bydlení, pracovního výcviku, nebo poskytováním sociálních služeb.¹²

⁹ Srov. Matoušek, Oldřich. Slovník sociální práce. 2. přepracované vydání. Praha: Portál, 2008, 204 s.

¹⁰ Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 77.

¹¹ Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 78.

¹² Srov. Matoušek, Oldřich. Slovník sociální práce. 2. přepracované vydání. Praha: Portál, 2008, 204 s.

1.3. Model sociální politiky ČR

Na vývoj sociální politiky v České republice měla vliv naše čtyřicetiletá socialistická minulost a stejně tak zásadní změny společenského systému po roce 1989. Sociální politika v socialistickém Československu se od roku 1948 do roku 1989 vyznačovala zejména tím, že byla založena na principu plné zaměstnanosti, která byla vynucována zákonem.¹³

Stát zasahoval ve všech funkcích sociální politiky, i v těch, které občanská společnost tradičně svěřuje rodině, obci, charitativním, dobrovolnickým či nestátním institucím. Od 60. let 20. století byla prosazována univerzální schémata, která odvozovala nároky na služby a dávky od statutu občana. Díky preferenci výrobních odvětví, spolu s ekonomickou neefektivností a vysycháním finančních zdrojů, docházelo k obrovské vnitřní zadluženosti sféry služeb, a to nejen v oblasti základních prostředků, ale i v motivaci, schopnostech a dovednostech profesionální pracovní síly.¹⁴

Po roce 1989 dochází v České republice k zásadní transformaci celé společnosti. Prohlubuje se diferenciací společnosti, rostou majetkové a příjmové nerovnosti, vznikají nové sociální problémy, kterými jsou kupříkladu chudoba, nezaměstnanost, sociální vyloučení atd. V zájmu prosperity společnosti v nových podmínkách je podporovat odpovědné sociální chování obyvatel, odstranit konfuzi ekonomických a sociálních efektů, postarat se o účinné řešení nově vzniklých sociálních problémů, klást důraz na efektivnost výdajů na sociální účely apod.¹⁵

Krátkým historickým přehledem jsem se dostala až k současnému systému sociálního zabezpečení v České republice.

¹³Srov. Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, s. 27.

¹⁴Srov. Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, s. 27.

¹⁵Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 56.

Soustavu sociálního zabezpečení v České republice dnes tvoří tři základní prvky: sociální pojištění, státní sociální podpora a sociální pomoc.¹⁶

Sociální pojištění finančně zajišťuje jedince nebo jeho rodinné příslušníky při výskytu závažných životních událostí, jako je nemoc, invalidita, smrt živitele, stáří. Tyto události lze předvídat a proti nim je poplatník pojištěn. Pojištění lze rozdělit na povinné pojištění (státní nebo sledované státem). Sem se řadí například důchodové a nemocenské pojištění. A pojištění soukromé (je ponecháno na vůli jednotlivce, zda se pro pojištění rozhodne či ne). Sem patří penzijní připojištění, kapitálové životní pojištění, úrazové pojištění apod.¹⁷

Státní sociální podpora je orientována na rodiny s nezaopatřenými dětmi a na související sociální situace, na které se nelze předem připravit (mateřství, výchova dětí, péče o zdravotně znevýhodněné dítě, podpora bydlení apod.). Jedná se o dávky nepojistné. Dávky státní sociální podpory jsou buď netestované, tj. každý občan, který se dostane do příslušné situace, může dávku čerpat, nebo testované, dávku dostane ten, kdo nemá jinou možnost se s danou situací vyrovnat a splní další podmínky, např. nedosahuje určité úrovně příjmu.¹⁸ Dávky poskytované v závislosti na příjmu jsou například přídavek na dítě, příspěvek na bydlení, porodné. Dávky na příjmu nezávislé jsou například rodičovský příspěvek, dávky péčovské péče, pohřebné.¹⁹

Sociální pomoc se uplatňuje v situacích, kdy se osoba ocitne ve státem uznaných, závažných nepříznivých životních situacích. Tuto situaci osoba sama ani s pomocí nejbližší rodiny není schopna vyřešit vlastním přičiněním. Sociální pomoc je poskytována formou nepojistných

¹⁶Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 194.

¹⁷Srov. Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, s. 73.

¹⁸Srov. Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, s. 73.

¹⁹Srov. § 1, § 2 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů.

peněžních dávek nebo služeb a je určena k zabezpečení základních životních potřeb osob ohrožených sociálním vyloučením.²⁰

1.4. Vývoj systému sociální pomoci

Sociální pomoc představuje systém dávek a služeb určených osobám, které nejsou schopny zabezpečit své životní potřeby a péči o sebe v nezbytném rozsahu a to vzhledem ke svému nepříznivému zdravotnímu stavu, vysokému nebo nízkému věku, společenské nepřizpůsobivosti, nepříznivé životní situaci (živelní pohroma) nebo z důvodu nedostatečného příjmu. Kromě dávek sociální pomoci je uvedeným osobám poskytována rovněž poradenská pomoc a jiné formy sociálních služeb.²¹

Součástí systému sociální pomoci je hmotná nouze (do konce roku 2006 sociální potřebnost), sociální služby a sociálně právní ochrana dětí. Pro účely této práce se budu zabývat pouze subsystémem pomoci v hmotné nouzi.

1.4.1. Sociální potřebnost 1991 – 2006

Sociální potřebnost je situace, kdy osoba nemá dostatečný příjem k zabezpečení základních životních potřeb. Tato situace byla do konce roku 2006 řešena dávkami podle zákona č. 482/1991 Sb., o sociální potřebnosti, a to ve vazbě na životní minimum. Životní minimum představuje společensky uznanou hranici příjmu považovanou za nezbytnou k zajištění základních životních potřeb. Životní minimum bylo v daném období let 1991 až 2006 legislativně ukotveno zákonem č. 463/1991 Sb., o životním minimu. Dávky byly určeny osobám s nedostatečnými příjmy. Přičemž byl zjišťován příjem všech společně posuzovaných osob, skutečné odůvodněné náklady na zajištění základních životních potřeb a porovnávány byly s odpovídajícími částkami životního minima. Vedle výše příjmů posuzovaných osob se již tehdy zkoumala též možnost zvýšit si příjem vlastním přičiněním. Tím se

²⁰Srov. Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, s. 73.

²¹Srov. Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky sociální péče. Olomouc: ANAG, 2000, s. 6.

rozumělo zejména zvýšení příjmu vlastní prací, dále uplatnění zákonných nároků nebo využití majetku.²²

1.4.2. Systém pomoci v hmotné nouzi 2007 – dosud

Od 1. ledna 2007 nabyl účinnosti zákon o č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, který upravuje poskytování pomoci k zajištění základních životních podmínek osobám, které se nacházejí v hmotné nouzi. Nově bylo definováno životní a existenční minimum upravené zákonem č. 110/2006 Sb., a jinak byly stanoveny principy posuzování okruhů společně posuzovaných osob. Podle zákona o pomoci v hmotné nouzi jsou poskytovány dvě základní dávky, které řeší podobný okruh situací, jaké byly dosud řešeny zákonem o sociální potřebnosti. Je to příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení. Při splnění stanovených podmínek jsou tyto dávky obligatorní. Zákon dále vymezuje pět situací, které lze řešit formou další dávky, mimořádné okamžité pomoci. Jediná z takto definovaných pěti situací je nároková, ostatní jsou fakultativní.²³

Zákon o pomoci v hmotné nouzi klade zejména důraz na sociální práci s osobami, jejichž základní životní potřeby nejsou zajištěny. Do konce roku 2011 především zkoumal možnost těchto osob zvýšit si příjem vlastní pracovní aktivitou. Zákon obsahoval nástroje k tomu, aby se „vyplatilo“ pracovat. U všech osob v hmotné nouzi se rovněž důsledně zkoumá možnost využití majetku, či uplatnění zákonných nároků a pohledávek.²⁴

Orgány pomoci v hmotné nouzi byly do konce roku 2011 pověřené obecní úřady, obecní úřady obcí s rozšířenou působností, krajské úřady, Ministerstvo práce a sociálních věcí a újezdní úřady.²⁵

²²Srov. Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky sociální péče. Olomouc: ANAG, 2000, s. 30-31.

²³Srov. § 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

²⁴Srov. Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky pomoci v hmotné nouzi. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2008, s. 15.

²⁵Srov. § 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

Stávajícím systémem pomoci v hmotné nouzi a zejména institutem veřejné služby v jejím rámci se budu zabývat podrobněji v následujícím textu.

2. INSTITUT VEŘEJNÉ SLUŽBY

V této kapitole již konkrétně vymezím, co je to veřejná služba, na co se zaměřuje, kde a jak je institut veřejné služby upraven. Podrobně vymezím hmotnou nouzi, životní a existenční minimum a zaměřím se na motivační nástroje systému pomoci v hmotné nouzi, jejichž součástí byla veřejná služba. Připomínám, že bakalářská práce se zabývá legislativním stavem platným do 31. 12. 2011 a že tedy některé pasáže výkladu jsou už v roce 2012 neaktuální.

2.1. Hmotná nouze

Systém pomoci v hmotné nouzi upravuje **zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů** (dále jen zákon o pomoci v hmotné nouzi). Jde o moderní formu pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zabezpečit si prostředky k uspokojení základních životních potřeb.²⁶

Hmotná nouze byla definovaná jako stav, kdy příjem posuzované osoby nebo společně posuzovaných osob po odečtení nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí. Zároveň si tento člověk ani osoby s ním posuzované nemohly vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů, zvýšit příjem vlastním přičiněním a to zejména vlastní prací nebo využitím majetku. Bylo tak vážně ohroženo zabezpečení jejich základních životních potřeb.²⁷

²⁶Srov. <http://www.mpsv.cz/cs/5> ze dne 20. 11. 2011.

²⁷Srov. § 2 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

2.1.1. Kdy osoba není v hmotné nouzi

Zákon o pomoci v hmotné nouzi taxativně vyjmenovával situace, kdy v hmotné nouzi nebyla osoba²⁸:

- která prokazatelně neprojevovala snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním,
- která nebyla v pracovním ani obdobném vztahu, nevykonávala samostatnou výdělečnou činnost a nebyla vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání,
- která byla vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, ale bez vážných důvodů odmítla vykonávat krátkodobé zaměstnání nebo účastnit se v cíleném programu k řešení zaměstnání,
- které nevznikl nárok na dávky nemocenského pojištění nebo jí náleží ve snížené výši, a to z důvodu, že si přivodila pracovní neschopnost úmyslně,
- která byla osobou samostatně výdělečně činnou, ale její příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahoval částky živobytí proto, že se nepřihlásila k nemocenskému pojištění,
- které za neplnění povinností zákonného zástupce dítěte spojených s řádným plněním povinné školní docházky byla uložena sankce,
- která nastoupila výkon zabezpečovací detence nebo trestu odnětí svobody nebo byla vzata do vazby a tato skutečnost trvala po celý kalendářní měsíc,
- které byla poskytována ústavní péče v psychiatrické léčebně nebo v léčebně pro dlouhodobě nemocné déle než 3 měsíce.

Správní uvážení však umožňovalo orgánu pomoci v hmotné nouzi v odůvodněných případech určit, že osobu vyloučenou z výše uvedených

²⁸Srov. § 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

důvodů z hmotné nouze, bylo možno přesto považovat za osobu v hmotné nouzi.²⁹

2.1.2. Druhy dávek a jejich výplata

Zákon o pomoci v hmotné nouzi umožňoval výplatu následujících dávek: příspěvku na živobytí, doplatku na bydlení a mimořádné okamžité pomoci.

Příspěvek na živobytí byl základní dávkou pomoci v hmotné nouzi. Nárok na příspěvek na živobytí vznikl osobě, nebo společně posuzovaným osobám (rodině), jestliže po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahoval příjem osoby či rodiny částky živobytí. Částka živobytí se stanovila pro každou osobu individuálně. Pro stanovení živobytí společně posuzovaných osob se jednotlivé částky živobytí osob sčítaly. Částka živobytí se odvíjela od částek životního a existenčního minima a byla stanovena s ohledem na příjem, možnost jeho zvýšení, majetkové a další okolnosti (jako délka setrvání ve stavu hmotné nouze, zvýšené náklady na dietní stravování, prokazatelná aktivita při hledání zaměstnání, uplatnění zákonných nároků a pohledávek apod.).³⁰

Výše příspěvku na živobytí se stanovila jako rozdíl mezi živobytím osoby nebo společně posuzovaných osob a jejich příjmem,³¹ od něhož se odečetly přiměřené náklady na bydlení. (Přiměřenými náklady na bydlení se rozuměly odůvodněné náklady na bydlení, maximálně však do výše 30 %, v Praze 35 %, příjmu osoby či společně posuzovaných osob).³²

Doplatek na bydlení byla druhá dávka pomoci v hmotné nouzi a řešila nedostatek příjmu k uhrazení nákladů na bydlení v případech, kdy nestačily vlastní příjmy osoby či společně posuzovaných osob. Dávka byla poskytována nájemci nebo vlastníku bytu, jestliže by po úhradě

²⁹Srov. Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky pomoci v hmotné nouzi. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2008, s. 43.

³⁰Srov. § 21 - § 31 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³¹Srov. § 23 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³²Srov. § 9 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

odůvodněných nákladů na bydlení byl jeho příjem (nebo příjem společně posuzovaných osob) zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (nebo společně posuzovaných osob). Podmínkou nároku na doplatek na bydlení bylo splnění nároku na příspěvek na živobytí a na příspěvek na bydlení ze systému státní sociální podpory. V případech hodných zvláštního zřetele umožňoval zákon o pomoci v hmotné nouzi poskytnout doplatek na bydlení i žadateli, který neměl nárok na příspěvek na živobytí, případně i žadateli, který neměl nárok na příspěvek na bydlení, protože využíval jinou než nájemní formu bydlení.³³

Výše doplatku na bydlení byla stanovena tak, aby po zaplacení odůvodněných nákladů na bydlení (tj. nájmu, služeb s bydlením bezprostředně spojených a nákladů za dodávky energií) zůstala osobě či rodině částka živobytí.³⁴

Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanovil pět situací, které je nutné bezodkladně řešit a ve kterých bylo možné poskytnout osobám **mimořádnou okamžitou pomoc**. Byly to situace kdy³⁵:

- hrozila vážná újma na zdraví
- osobu postihla nečekaná mimořádná událost, zejména živelní pohroma
- osoba neměla dostatek prostředků k úhradě nezbytného jednorázového výdaje, např. při prokazatelné ztrátě osobních dokladů
- osoba neměla dostatek prostředků na úhradu nezbytných nebo odůvodněných nákladů, jakými je nákup nebo oprava předmětů dlouhodobé potřeby, nebo úhrada nákladů vzniklých v souvislosti se vzděláním nebo zájmovou činností nezaopatřených dětí

³³Srov. § 33 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³⁴Srov. <http://www.mpsv.cz/cs/5> ze dne 20. 11. 2011.

³⁵Srov. § 2 odst. 3-6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

- hrozilo sociální vyloučení (osoby vracející se z výkonu trestu, z dětského domova a pěstounské péče po dosažení zletilosti apod.)

O všech dávkách pomoci v hmotné nouzi rozhodovaly a vyplácely je v době realizace empirického šetření pověřené obecní úřady.³⁶

2.2. Životní a existenční minimum

Životní minimum bylo definováno jako minimální hranice peněžních příjmů fyzických osob k zajištění výživy a ostatních osobních potřeb. Existenční minimum bylo definováno jako minimální hranice příjmu osob, která je považována za nezbytnou pro zajištění výživy a ostatních základních potřeb a to na úrovni umožňující přežít.³⁷ Existenční minimum nelze použít pro posuzování hmotné nouze u nezaopatřených dětí, poživatelů starobních důchodů, u osob invalidních ve třetím stupni a u osob starších 68 let.³⁸ Obě minima nezahrnují náklady na bydlení.³⁹

Životní a existenční minimum upravuje **zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu**, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o životním a existenčním minimu), s účinností od 01.01.2007.

Zákon o životním a existenčním minimu stanovuje rovněž okruhy společně posuzovaných osob a okruhy započitatelných příjmů.⁴⁰

Částky životního minima byly stanoveny v několika výších podle věku posuzovaných osob. U osob do 26 let se zohledňuje skutečnost, zda jde o nezaopatřené děti. Přičemž nezaopatřenost dítěte se stanovila shodně jako v zákoně č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. Samostatnou vyšší částkou bylo stanoveno životní

³⁶Srov. § 61 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³⁷Srov. §1 odst. 1 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³⁸Srov. § 5 odst. 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

³⁹Srov. § 1odst. 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁴⁰Srov. § 4, § 7 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

minimum jednotlivce a vyšší částkou bylo rovněž stanoveno životní minimum osoby posuzované v okruhu společně posuzovaných osob jako první v pořadí.⁴¹

Částka životního minima jednotlivce činila měsíčně 3 126 Kč. Za jednotlivce je považována osoba, která není společně posuzována s jinými osobami.⁴²

Částka životního minima společně posuzovaných osob se stanovila jako součet částek životního minima všech takto posuzovaných osob. Částky životního minima společně posuzovaných osob byly odstupňovány podle pořadí osob. Nejprve se posuzovaly osoby, které nebyly nezaopatřenými dětmi, a poté nezaopatřené děti. Pořadí se stanovilo podle věku od nejstarší po nejmladší osobu.⁴³

Částky životního minima společně posuzovaných osob do konce roku 2011⁴⁴:

- dospělá osoba posuzovaná jako první v pořadí 2 880 Kč měsíčně
- dospělá osoba posuzovaná jako druhá a další v pořadí 2 600 Kč měsíčně
- nezaopatřené dítě do 6 let věku 1 600 Kč měsíčně
- nezaopatřené dítě ve věku od 6 do 15 let 1 960 Kč měsíčně
- nezaopatřené dítě ve věku od 15 do 26 let 2 250 Kč měsíčně.

Částku existenčního minima stanovil zákon o životním a existenčním minimu v částce 2 020 Kč měsíčně.⁴⁵

⁴¹Srov. § 3 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁴²Srov. § 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁴³Srov. § 3 zákona č. 110/2006 Sb., životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁴⁴Srov. § 3 odst. 2 a 3 zákona č. 110/2006 Sb., životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁴⁵Srov. § 5 zákona č. 110/2006 Sb., životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

2.3. Motivační nástroje systému pomoci v hmotné nouzi

Moderní systém sociální pomoci vychází z předpokladu, že v podmínkách svobodného trhu a demokratické společnosti nese každý občan odpovědnost za sebe a za svoji budoucnost sám. Sociální pomoc státu nastupuje, jestliže se ocitne v nepříznivé sociální situaci a to s těmito třemi cíli⁴⁶:

- a) Navrátit takovému občanu sociální suverenitu v co nejkratším čase tak, aby co nejdříve opět převzal plnou odpovědnost za sebe a svoji budoucnost sám.
- b) Pomoci při překonávání přechodného stádia sociálně-ekonomických potíží i v případě, kdy rychlý návrat sociální suverenity nelze z objektivních důvodů předpokládat. Takovými důvody může být větší počet dětí v rodině, sociální nepřizpůsobivost, zdravotní postižení.
- c) Řešit trvalé sociálně nepříznivé postavení občanů, kteří nemohou ani s pomocí společenského působení obnovit svou sociální suverenitu.

Systém pomoci v hmotné nouzi je nástrojem především k plnění prvního z těchto cílů. Má pomoci zabránit propadu občana do trvalé sociální závislosti. Jde proto hlavně o pomoc aktivizující, která má vést k dosažení schopnosti soběstačného života.⁴⁷

Nyní krátce popíši konkrétní **motivační prvky**, které obsahoval zákon o pomoci v hmotné nouzi a které napomáhaly uskutečnění tohoto cíle. V další podkapitole se zaměřím v souladu s cílem práce podrobněji na veřejnou službu jako jeden z důležitých motivačních nástrojů do konce roku 2011.

Poradenství. Zákon o pomoci v hmotné nouzi stanovil, že „každý má nárok na **základní** sociální poradenství vedoucí k řešení hmotné nouze nebo jejímu předcházení.“⁴⁸

⁴⁶Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 286.

⁴⁷Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 286.

⁴⁸§ 1 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

Šlo především o důraz na sociální práci a poskytování informací o dávkách a dalších možnostech, které mohly napomoci k řešení nepříznivé sociální situace. Komplexní informace o právech a především povinnostech, respektive sankcích, měly příjemce dávky motivovat k vlastní aktivitě a intenzivní snaze při hledání zaměstnání.⁴⁹

Zápočet příjmů. V souladu s hlavním ideovým principem zákona o pomoci v hmotné nouzi (osoba, která pracuje, se má mít lépe než ta, která se práci vyhýbá), byl právě zápočet příjmů jedním z důležitých motivačních prvků.

Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se považovalo za příjem⁵⁰:

- 70% příjmu ze závislé činnosti a z funkčních požitků uvedených v zákoně o daních z příjmů, a to po odpočtu zákonných srážek, a ze mzdových nároků vyplácených úřadem práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů;
- 80% příjmu z náhrady mzdy nebo sníženého platu po dobu prvních 14 dnů dočasné pracovní neschopnosti podle zvláštních právních předpisů a z dávky nemocenského pojištění a rovněž z podpory v nezaměstnanosti a podpory při rekvalifikaci;
- 100% ostatních započitatelných příjmů podle zákona o životním a existenčním minimu, s výjimkou příspěvku na živobytí.

Zákon o životním a existenčním minimu stanovil výjimky z příjmů, které se pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi nezapočítávaly jako příjem vůbec. Šlo zejména o příjem ve formě daňového bonusu, peněžní pomoc obětem trestné činnosti, sociální výpomoc poskytovaná zaměstnavatelem, podpora a příspěvky z prostředků nadací a občanských sdružení, příjmy plynoucí z doplatku na bydlení a mimořádné okamžité pomoci, příjmy plynoucí z důvodu péče o blízkou a jinou osobu, která měla nárok na

⁴⁹Srov. Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. Vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, s. 307.

⁵⁰Srov. § 9 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

příspěvek na péči, byla-li péče vykonávána osobou patřící do okruhu společně posuzovaných osob. Dále se za příjem nepovažovalo stipendium, odměny dárcům za odběr krve a jiných biologických materiálů z lidského organismu a další.⁵¹

Zvýšení příjmu vlastním přičiněním. Další rozhodnou skutečností pro posouzení stavu hmotné nouze bylo zkoumání, zda si osoba, popřípadě osoby s ní společně posuzované, mohly zvýšit příjem vlastním přičiněním. Tím se rozumělo **zvýšení příjmu vlastní prací, řádným uplatněním nároků a pohledávek anebo prodejem či jiným využitím majetku.** Přičemž se hodnotilo, zda takové využití majetku a zvýšení příjmu vlastní prací lze po osobě spravedlivě žádat, a bylytaxativně stanoveny situace, kdy se využití majetku a zvýšení příjmu vlastní prací nevyžadovalo (např. byla-li osoba starší 68 let, poživitelem starobního důchodu, invalidní ve třetím stupni, nezaopatřeným dítětem, uznána dočasně práce neschopnou).⁵²

Hodnocení snahy o zvýšení příjmu vlastní prací. Podle zákona o pomoci v hmotné nouzi se jako možnost zvýšit si příjem vlastní prací posuzovalo⁵³:

- Započítí výdělečné činnosti u osoby nepracující,
- Zvýšení rozsahu a intenzity výdělečné činnosti
- Možnost vykonávat lépe placenou výdělečnou činnost.

Pozitivně bylo hodnoceno, zda se osoba sama aktivně snaží získat zaměstnání a to zejména využitím agentur práce, inzerce, korespondence se zaměstnavateli, osobními dotazy u zaměstnavatelů, nabídek výdělečné činnosti prostřednictvím internetu apod. Za projevenou snahu zvýšit si příjem vlastní prací byl rovněž považován výkon krátkodobého zaměstnání

⁵¹Srov. § 7 odst. 2 písm. h) zákona č. 110/2006 Sb., životním a existenčním minimu, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵²Srov. § 11 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵³Srov. § 12 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

zprostředkovaného úřadem práce, výkon veřejně prospěšných prací, výkon dobrovolnické nebo veřejné služby.⁵⁴

Osobě, která měla příjem z výdělečné činnosti a navíc se prokazatelně snažila o zvýšení příjmu vlastní prací, se zvyšovala částka živobytí o 50% rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem.⁵⁵

Osobě, která byla uchazečem o zaměstnání, se zvyšovala částka živobytí o 30% rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem. Snažila-li se tato osoba prokazatelně zvýšit si svůj příjem vlastní prací, zvýšila se dále její částka živobytí o 20% částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem.⁵⁶

O dalších 300,00 Kč bylo možné zvýšit částku živobytí osoby, která si aktivně hledala zaměstnání a prokázala zvýšené náklady s tím spojené, zejména náklady na dopravu, korespondenci, telefon apod.⁵⁷

Hodnocení snahy o zvýšení příjmu využitím majetku. Orgán pomoci v hmotné nouzi se musel zabývat nemovitým a movitým majetkem osoby nebo společně posuzovaných osob již v okamžiku podání žádosti o příspěvek na živobytí. V odůvodněných případech totiž mohl rozhodnout, že osobou v hmotné nouzi nebude osoba, jejíž celkové sociální a majetkové poměry byly takové, že mohly po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení zaručit dostatečné zajištění výživy a ostatních základních potřeb a toto zajištění bylo možno na osobě spravedlivě žádat.⁵⁸

⁵⁴Srov. § 12 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵⁵Srov. § 25 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵⁶Srov. § 25 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵⁷Srov. § 30 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁵⁸Srov. § 3 odst. 4 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

Naopak ve stanovených případech mohl orgán pomoci v hmotné nouzi od požadavku využití majetku upustit. Například když bylo zřejmé, že prodej nebo jiné využití by nebyly úměrné zisku z něj plynoucímu.⁵⁹

Nárok na zvýšení částky živobytí o 30% rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem náležel po dobu prvních 3 měsíců všem osobám. Prvních 12 měsíců náležel osobám, které pobíraly podporu v nezaměstnanosti nebo podporu při rekvalifikaci nebo pobíraly dávky nemocenského pojištění, pokud doba pobírání těchto dávek nepřesahovala 12 po sobě jdoucích měsíců. Od 4 měsíce náležel osobám, které neměly žádný majetek, majetek měly, ale nebylo možné jej využít ke zvýšení příjmu, majetek měly a ke zvýšení příjmu jej využívaly.⁶⁰

Jestliže nedošlo k využití nemovitého nebo movitého majetku po dobu 6 měsíců, kdy osoba nebo společně posuzované osoby pobíraly příspěvek na živobytí, rozhodl orgán pomoci v hmotné nouzi o tom, že osoba či společně posuzované osoby neprojevují dostatečnou snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním a nejde tudíž o osoby v hmotné nouzi.⁶¹

Hodnocení stavebního spoření. Pokud měla osoba nebo některá ze společně posuzovaných osob uzavřeno stavební spoření, byla vyzvána, aby předložila doklad o výši částky na stavebním spoření. Z dokladu by mělo vyplývat, kolik by činila částka získaná ze zrušení stavebního spoření před datem jeho smluvního ukončení. Jestliže by tato částka byla vyšší než desetinásobek částky životního minima společně posuzovaných osob, žadatel o dávku byl nucen učinit kroky ke zrušení stavebního spoření.⁶²

Hodnocení možnosti uplatnění nároků a pohledávek. Orgán pomoci v hmotné nouzi bral v úvahu, zda osoba má nebo nemá nároky a pohledávky a zda všechny své nároky a pohledávky prokazatelně uplatnila

⁵⁹Srov. Metodický pokyn č. 2/2006, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 14. 12. 2006. s. 10.

⁶⁰Srov. § 26 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁶¹Srov. § 26 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁶²Srov. Metodický pokyn č. 2/2006, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 14. 12. 2006. s. 7.

ke zvýšení svého příjmu ještě před uplatněním nároku na dávku pomoci v hmotné nouzi. Pokud žádné nároky a pohledávky osoba neměla, nebo je řádně uplatnila, zvýšila se její částka živobytí o 20% rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem. Pokud osoba nároky a pohledávky měla a neuplatnila je do uplynutí 6 měsíců, za které pobírala příspěvek na živobytí, mělo se za to, že šlo o osobu, která nedostatečně prokazovala snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním, a bylo rozhodnuto, že nejde o osobu v hmotné nouzi.⁶³

Vyžadovalo se uplatnění těchto nároků a pohledávek⁶⁴:

- Nároku na dávky nemocenského pojištění;
- Nároku na dávky důchodového pojištění, s výjimkou starobního důchodu, na který vznikne nárok před dosažením důchodového věku;
- Nároku na dávky státní sociální podpory;
- Nároku na výživné a příspěvek na výživu a úhradu některých nákladů neprovdané matce; pro účely posuzování hmotné nouze osoby se posuzovala vyživovací povinnost podle zákona o rodině;
- Nároků z pracovních nebo obdobných vztahů, nároku na podporu v nezaměstnanosti a podporu při rekvalifikaci a mzdových nároků podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů;
- Nároku z jiných pohledávek.

Obdobně jako při hodnocení majetku měl orgán pomoci v hmotné nouzi možnost nepožadovat v určitých případech využití možnosti uplatnění nároků a pohledávek.⁶⁵

⁶³Srov. Metodický pokyn č. 2/2006, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 14. 12. 2006. s. 10.

⁶⁴Srov. § 13 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

Ve všech případech, kdy se orgán pomoci v hmotné nouzi zabýval posuzováním možnosti zvýšení příjmu vlastním přičiněním pro posouzení stavu hmotné nouze, byla osobě nebo osobám společně posuzovaným ponechána lhůta, ve které mohli svoji snahu zvýšit si příjem vlastním přičiněním prokazatelně projevit. To bylo zároveň motivací, aby si v této lhůtě aktivně hledaly práci, aby nemuselo docházet k prodeji nebo jinému využití jejich majetku, předčasnému ukončení stavebního spoření apod. Různé bonifikace částek živobytí zase motivovaly osoby v hmotné nouzi, aby se snažily řádně uplatňovat všechny své zákonné nároky a pohledávky.

2.4. Veřejná služba

„Veřejnou službou se rozumí pomoc obcím v záležitostech, které jsou v zájmu obce“.⁶⁶ Veřejná služba byla další možností naplnění ideového principu zákona o pomoci v hmotné nouzi, že osoba, která pracuje, se má mít lépe, než ta, která nepracuje, nebo se dokonce práci vyhýbá. Byla to jedna z možností zachování a rozvíjení pracovních schopností, dovedností a návyků osob, které dlouhodobě setrvaly ve stavu hmotné nouze a měly při tom objektivní nebo i subjektivní problémy s uplatněním se na trhu práce. Veřejná služba podporovala sociální začleňování těchto osob a jejich participaci na životě obce. Přispívala rovněž k dobrým vztahům mezi osobami v hmotné nouzi a ostatními občany.⁶⁷

2.4.1. Legislativní zakotvení veřejné služby.

Legislativní úprava veřejné služby byla ukotvena v § 18a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

Od 1. 1. 2009 mohly podle zákona o pomoci v hmotné nouzi veřejnou službu organizovat obce v samostatné působnosti. Povinnost organizovat veřejnou službu nebyla obcím zákonem uložena. Obce ale měly

⁶⁵Srov. § 13 odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁶⁶ Srov. § 18a odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁶⁷Srov. Obec a veřejná služba 2010. Praha: MPSV, 2010, s. 6.

možnost tento nástroj využít. Pro obec, která se rozhodla veřejnou službu organizovat, byly úkoly uloženy v samostatné působnosti obce. V zákoně o pomoci v hmotné nouzi byly upraveny v § 62b. Úkoly vyplývající pro obecní úřad v případě, že obec začala veřejnou službu organizovat, byly úkoly v přenesené působnosti. Byly uvedeny v § 62a zákona o pomoci v hmotné nouzi.⁶⁸

Pro zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a při sjednání rozsahu pracovní doby a doby odpočinku se použily pro výkon veřejné služby pracovněprávní předpisy. Vykonávala-li veřejnou službu osoba mladší 18 let, použily se pracovněprávní předpisy upravující pracovní podmínky mladistvých zaměstnanců.⁶⁹

2.4.2. Organizace výkonu veřejné služby.

Obec mohla sama organizovat veřejnou službu v samostatné působnosti. Dále mohla delegovat organizaci veřejné služby na různé organizace (příspěvkové apod.), které v obci působily. Obec mohla organizovat veřejnou službu sama a zároveň ji přenést na jinou organizaci, či více organizací. Bylo také možné, aby jedna obec po vzájemné dohodě s jinou obcí (obcemi) veřejnou službu organizovala za tuto obec (obce).⁷⁰

Veřejná služba mohla být delegována na společnosti zřízené za účelem zisku. V takovém případě nesměla být veřejná služba vykonávána v těchto společnostech pro jejich účel a zisk. Činnosti ve veřejné službě musely být vykonávány v zájmu obce a jejích občanů.⁷¹

Delegace veřejné služby na příspěvkové organizace probíhaly formou schválení nebo změny zřizovací listiny příspěvkové organizace. Tak postupovalo zastupitelstvo obce. **Na jinou organizaci** (soukromou, neziskovou) musela být veřejná služba delegována smluvní formou. Uzavírání těchto smluv bylo v kompetenci rady obce. V obou případech se

⁶⁸Srov. Obec a veřejná služba 2010. Praha: MPSV, 2010, s. 7.

⁶⁹Srov. § 18a odst. 2, zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷⁰Srov. § 62b zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷¹Srov. Obec a veřejná služba 2010. Praha: MPSV, 2010, s. 10.

přenášela povinnost uzavírání smluv o výkonu veřejné služby a pojistných smluv na tyto organizace. **Obec vykonávající veřejnou službu pro jinou obec** (obce) uzavřela s touto obcí (obcemi) dvě veřejnoprávní smlouvy koordinační. Jednu v samostatné působnosti a druhou na přenesenou působnost.⁷²

Osoba v hmotné nouzi, která uzavřela s obcí, případně příspěvkovou nebo jinou organizací, smlouvu o výkonu veřejné služby, tuto smlouvu předložila organizátorovi veřejné služby, který údaje evidoval. Smlouvu osoba předložila dále orgánu pomoci v hmotné nouzi. Ten osobě vydal tiskopis, na němž mu organizace po skončení kalendářního měsíce uvedla počet hodin, které osoba na veřejné službě odpracovala. Následně potvrzení předložila opět orgánu pomoci v hmotné nouzi, který údaje použil při rozhodování o nároku na příspěvek na živobytí a jeho výši.⁷³

Osoba v hmotné nouzi, která měla zájem vykonávat veřejnou službu, byla povinna podrobit se preventivní zdravotní prohlídce. Lékařem bylo pak vystaveno potvrzení o zdravotní způsobilosti k výkonu veřejné služby. Na úhradu poplatku za vystavení potvrzení mohl orgán pomoci v hmotné nouzi osobě poskytnout mimořádnou okamžitou pomoc podle ustanovení § 2 odst. 5 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi.⁷⁴

2.4.3. Personální zabezpečení organizace veřejné služby.

Obec organizující veřejnou službu zajistila k této činnosti vhodného zaměstnance úřadu. **Organizátor veřejné služby** zajišťoval úkoly v přenesené působnosti. Byla-li veřejná služba přenesena na některou z organizací, potřebné informace zasílala pověřená osoba z organizace organizátorovi veřejné služby obce. Obec mohla pracovní místo organizátora veřejné služby vytvořit v režimu institutu veřejně prospěšných

⁷²Srov. § 48, § 63 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů.

⁷³Srov. § 62a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷⁴Srov. § 2 odst. 5 písm. a) a § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 11/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

prací podle zákona o zaměstnanosti. Mzdové náklady tak nemusela hradit obec ze svého rozpočtu.⁷⁵

2.4.4. Činnosti obce při organizování veřejné služby vyplývající ze zákona

V přenesené působnosti organizátor veřejné služby obce prováděl tyto činnosti⁷⁶:

- Vedl evidenci osob vykonávajících veřejnou službu;
- Uděloval pokyny, jakým způsobem mají osoby veřejnou službu vykonávat;
- Prováděl jejich kontrolu;
- Informoval orgán pomoci v hmotné nouzi o zahájení a ukončení veřejné služby;
- Podával hodnotící informace o výkonu veřejné služby úřadu práce, pokud o informaci písemně požádal.

V samostatné působnosti pro obec vyplývaly ze zákona tyto činnosti⁷⁷:

- Uzavírání smluv o výkonu veřejné služby;
- Uzavírání pojistných smluv kryjících odpovědnost za škodu na majetku nebo na zdraví, kterou způsobila osoba vykonávající veřejnou službu, nebo která byla způsobena osobě vykonávající veřejnou službu.

Osoba, která vykonávala veřejnou službu, byla zodpovědná za škodu pouze v případě, že ji způsobila úmyslně. Obec mohla požádat Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR o poskytnutí dotace ke krytí sjednaného pojištění.⁷⁸

⁷⁵Srov. § 62b zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷⁶Srov. § 62a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷⁷Srov. § 62b zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁷⁸Srov. § 18a odst. 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

2.4.5. Konkrétní činnosti klientů veřejné služby vykonávané v jejím rámci.

Záležitosti, které byly v zájmu obce a mohly být zabezpečovány v rámci výkonu veřejné služby, byly zejména při zlepšování životního prostředí v obci, udržování čistoty ulic i jiných veřejných prostranství, v oblasti kulturního rozvoje a sociální péče.⁷⁹ Konkrétně mohlo jít o tyto činnosti⁸⁰:

- **Při zlepšování životního prostředí v obci** - výsadba a údržba zeleně, práce v obecním lese, sekání trávy, stříhání živých plotů, výřez náletových dřevin, pálení větví, listí, trávy, odstraňování černých skládek, natírání laviček, plotů atd.
- **Při údržbě ulic a jiných veřejných prostranství** – úklid města, úklid veřejné zeleně, v zimě úklid chodníků od sněhu, posyp, zametání chodníků a veřejných prostranství, sběr odpadků, úklid kontejnerových stání, zastávek autobusů, úklid cyklostezek, školních hřišť a okolí škol atd.
- **Pomoc v oblasti kulturního rozvoje** – organizace společenských akcí, pořadatelská činnost při sportovních akcích, pomoc v domě dětí, úklid muzeí, údržba naučných stezek atd.
- **Pomoc v oblasti sociální péče** – pomoc v dobrovolnických a neziskových organizacích, při pořádání charitativních akcí, pomocné a úklidové práce v domovech pro seniory atd.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi vyjmenovával činnosti, které bylo možné v rámci veřejné služby vykonávat, pouze příkladmo. Spektrum těchto činností však bylo dosti široké a obce mohly v rámci veřejné služby organizovat i více činností najednou.⁸¹

⁷⁹Srov. § 18a odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁸⁰Beck, Petr. Niederle, Petr. Vyhodnocení aplikace veřejné služby (závěrečná zpráva analýzy). MPSV, Odbor rodiny a dávkových systémů, V Praze dne 30. 04. 2010, s. 27-28.

⁸¹Srov. Beck, Petr. Niederle, Petr. Vyhodnocení aplikace veřejné služby (závěrečná zpráva analýzy). MPSV, Odbor rodiny a dávkových systémů, V Praze dne 30. 04. 2010, s. 10.

2.4.6. Určování částky živobytí u osoby, která vykonávala veřejnou službu.

Zákon o pomoci v hmotné nouzi pozitivně zohledňoval situaci, kdy osoba vykonávala veřejnou službu v rozsahu 20 nebo 30 hodin v předcházejícím kalendářním měsíci. Pokud osoba pobírala příspěvek na živobytí déle než 6 kalendářních měsíců, činila její částka živobytí částka existenčního minima, tj. 2 020,00 Kč. V případě, že tato osoba vykonávala veřejnou službu v rozsahu alespoň 20 hodin v kalendářním měsíci, její částka živobytí se na částku existenčního minima nesnížila.⁸² Pokud osoba v předcházejícím kalendářním měsíci odpracovala veřejnou službu v rozsahu 30 hodin, její částka živobytí se zvýšila o 50% rozdílu mezi jejím životním minimem a existenčním minimem.⁸³ Jak se konkrétně změnily částky živobytí osob, které vykonávaly veřejnou službu, je patrné z následující tabulky.

Tabulka č. 1: Částky živobytí osob v hmotné nouzi, které vykonávaly nebo nevykonávaly veřejnou službu

		Částka živobytí od 1. 7. 2009		
		jednotlivec	1. společně posuzovaná osoba	2. společně posuzovaná osoba
Výkon veřejné služby	20 hod.	3126	2880	2600
	30 hod.	3679	3310	2890
Bez výkonu veřejné služby		2020	2020	2020

Vymezením institutu veřejné služby a popisem způsobu zvýhodnění klientů hmotné nouze, kteří veřejnou službu vykonávali, jsem přiblížila motivační princip veřejné služby v rámci zákona o pomoci v hmotné nouzi. V následující podkapitole stručně vymezím legislativní změny v této oblasti platné od 1. 1. 2012.

⁸²Srov. § 24 odst. 1 písm. g) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném k 31. 12. 2011.

⁸³Srov. Metodický pokyn č.3/2009, k zákonu č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 17. 06. 2009. s. 2.

2.5. Legislativní změny platné od 1. 1. 2012

Tato bakalářská diplomová práce je ukotvena v legislativě, která v této chvíli již neplatí, a to v souladu s cílem práce. Tímto cílem bylo ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v působnosti správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. Považuji na tomto místě za vhodné, stručně přiblížit změny, ke kterým došlo od počátku roku 2012 a které jsou Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR prezentovány jako Sociální reforma I.

V rámci **Sociální reformy I** dochází k řadě změn v oblasti nepojistných sociálních systémů ČR. Těmito systémy jsou státní sociální podpora, příspěvek na péči, dávky sociální péče z titulu zdravotního postižení a pomoc v hmotné nouzi. Pro účely této práce se budu zabývat pouze změnou systému pomoci v hmotné nouzi a v jeho rámci změnou veřejné služby.

Základní změnou v oblasti pomoci v hmotné nouzi je převedení agendy pomoci v hmotné nouzi na jeden správní orgán. Od 1. ledna 2012 jsou orgány pomoci v hmotné nouzi⁸⁴:

- Úřad práce ČR – krajské pobočky a pobočka pro hlavní město Prahu
- Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR.

Institut veřejné služby je od ledna 2012 převeden z obcí do kompetence úřadu práce. Dosud veřejnou službu organizovaly obce pro občany, kteří byli příjemci dávek pomoci v hmotné nouzi. Od počátku roku 2012 nastaly ve veřejné službě změny týkající se jejího zacílení a rozšíření okruhu klientů, pro které je určena.⁸⁵

Pokud uchazeč o zaměstnání vedený v evidenci úřadu práce nepřetržitě déle než dva měsíce odmítne bez vážného důvodu vykonávat veřejnou službu v rozsahu do 20 hodin týdně, bude z evidence vyřazen, což

⁸⁴ Srov. § 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁵ Srov. <http://www.mpsv.cz/cs/11719>, ze dne 14.11.2011

znamená, že přijde o podporu v nezaměstnanosti a o dávky v hmotné nouzi.⁸⁶

Nově se může krajská pobočka úřadu práce dohodnout s obcemi nebo jinými subjekty na organizování veřejné služby. O takové dohodě je uzavřena písemná smlouva, která obsahuje podmínky vedení evidence osob vykonávajících veřejnou službu, udělování závazných pokynů při výkonu veřejné služby a zabezpečování kontroly výkonu veřejné služby. Krajská pobočka úřadu práce poskytuje osobám vykonávajícím veřejnou službu ochranné pomůcky a pracovní prostředky, nebo se dohodne s obcemi či jinými subjekty na tom, že tyto prostředky poskytne obec (jiné subjekty).⁸⁷

Změny již neobsahují bonifikaci a sankci za výkon veřejné služby pro osoby v hmotné nouzi. Zrušena je dotace obcím ke krytí sjednaného pojistného odpovědnosti osob konajících veřejnou službu. Pojistné nově zabezpečuje přímo krajská pobočka úřadu práce.⁸⁸

Podáním přehledu základních změn ve veřejné službě obsažených v novele zákona o pomoci v hmotné nouzi jsem ukončila teoretický základ bakalářské diplomové práce. Z něho budu dále vycházet při zpracování empirické části bakalářské práce. Analýzou údajů ze spisové dokumentace a dotazníkovým šetřením budu zjišťovat, jaké výsledky přineslo zavedení veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v působnosti správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi.

⁸⁶Srov. § 30 odst. 2 písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁷Srov. § 18a odst. 3 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

⁸⁸Srov. § 61 odst. 1 písm. d) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů.

3. METODOLOGIE EMPIRICKÉHO ŠETŘENÍ

Cílem praktické části mé bakalářské diplomové práce je ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v působnosti správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. V první části budu zkoumat, do jaké míry byl výkon veřejné služby v obvodu našeho úřadu motivačním nástrojem systému pomoci v hmotné nouzi. Ve druhé části praktického výzkumu budu zjišťovat, zda a jakým přínosem byl výkon veřejné služby pro osoby, které ji ve správním obvodu našeho úřadu vykonávaly.

3.1. Výzkumný problém

Veřejná služba podporuje sociální začleňování osob dlouhodobě setrvávajících ve stavu hmotné nouze. Zkušenosti z praxe potvrzují, že veřejná služba skutečně napomáhá lidem, kteří ji vykonávají, zapojit se znovu do pracovního procesu. Většinou kladně je hodnocena tato aktivita jak ze strany klientů, kteří ji vykonávají, tak ze strany veřejnosti. Několik osob z řad klientů vykonávajících veřejnou službu bylo přijato do řádného pracovního poměru na dobu určitou. Budu se tedy zabývat dvěma výzkumnými otázkami, které jsem formulovala na základě svých profesních zkušeností:

- 1) Nakolik je výkon veřejné služby v obvodu správní působnosti Městského úřadu Brumov-Bylnice motivačním nástrojem systému pomoci v hmotné nouzi?**
- 2) Jak jsou spokojeni s touto možností zvýšit si příjem vlastní prací klienti, kteří veřejnou službu vykonávají v obcích ve správní působnosti Městského úřadu Brumov-Bylnice?**

3.2. Výzkumný soubor

Budu testovat výzkumný problém odvozený z vlastní praxe, která je omezena územím správní působnosti Městského úřadu Brumov-Bylnice a konkrétní skupinou obyvatelstva – klienty sociálního odboru. Výběr

respondentů bude dále omezen na ty klienty, příjemce dávek pomoci v hmotné nouzi, kteří vykonávali veřejnou službu.

Výzkum bude omezen časovým obdobím od 1. 7. 2009, kdy byl zahájen výkon veřejné služby v našem správním obvodu, do 31. 12. 2011, kdy výkon veřejné služby v našem správním obvodu v dané podobě skončil.

3.3. Technika empirického šetření

Pro empirické šetření jsem zvolila kvantitativní strategii. Odpověď na **výzkumný problém č. 1)** budu zjišťovat pomocí analýzy statistických údajů ze spisové dokumentace, ke které mám v rámci výkonu své profese přístup. Předmětem zkoumání bude spisová dokumentace sociálního odboru MěÚ Brumov-Bylnice.

Budu zjišťovat tyto statistické údaje za jednotlivé měsíce:

- Kolik klientů (příjemců dávek) pomoci v hmotné nouzi bylo ve správním obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice v daném období evidováno
- Kolik klientů vykonávalo veřejnou službu v daném období
- V rozsahu kolika hodin byla veřejná služba převážně vykonávána
- Kolik klientů přestalo veřejnou službu vykonávat z důvodu nástupu do pracovního poměru
- Kolik klientů veřejnou službu přestalo vykonávat z jiných důvodů

Druhá část empirického šetření bude zaměřena na názory klientů na možnost veřejnou službu vykonávat. Pro zjišťování jejich názorů opět volím kvantitativní strategii empirického šetření a to dotazníkovou formou. Dotazník se bude skládat z devíti otázek vztahujících se převážně ke spokojenosti klientů s různými aspekty veřejné služby.

3.4. Způsob zpracování dat

Data získaná sběrem statistických údajů v první části a dotazníkovým šetřením ve druhé části empirického šetření budu zaznamenávat do tabulek a grafů v programu Micro-soft Word.

4. PRAKTICKÁ ČÁST

4.1. Statistické údaje o výkonu veřejné služby ze spisové dokumentace

Pro své empirické šetření jsem vybrala časový úsek od července 2009 do prosince 2011. V tomto období byla ve správním obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice některými klienty sociálního odboru vykonávána veřejná služba v souladu s ustanovením § 18a zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění platném do 31. 12. 2011. Na území města Brumova-Bylnice organizovala veřejnou službu příspěvková organizace města Služby města Brumov-Bylnice. Do správního obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice spadá dále šest okolních obcí (Nedašova Lhota, Nedašov, Návojná, Štítná nad Vláří-Popov, Jestřabí, Rokytnice). Z těchto obcí organizovala veřejnou službu pouze Štítná nad Vláří-Popov.

Příspěvková organizace Služby města Brumov-Bylnice nabízela práci v rámci veřejné služby pro zhruba 20 osob měsíčně. Obec Štítná nad Vláří-Popov pro 6 osob. V rámci veřejné služby byly vykonávány práce především při úklidu ulic, údržbě městské zeleně, veřejných prostranství a hřišť, v zimních měsících při odklizení sněhu, dále při úklidu budov ve správě města apod.

Ve třech tabulkách po jednotlivých letech jsem shromáždila údaje o počtech klientů, které v jednotlivých měsících evidoval sociální odbor MěÚ Brumov-Bylnice celkem a údaje o počtech klientů, kteří vykonávali veřejnou službu. Dále jsem zjišťovala rozsah odpracovaných hodin veřejné služby v jednotlivých měsících daného časového úseku a to, kolik klientů vykonávajících veřejnou službu nastoupilo do pracovního poměru, nebo ukončilo výkon veřejné služby z jiných důvodů. Takovými důvody mohlo být odejmutí dávky pomoci v hmotné nouzi, nepříznivý zdravotní stav, porušení povinností při výkonu veřejné služby, ukončení výkonu veřejné služby z vlastní vůle klienta apod.

4.1.1. Rok 2009

V roce 2009 začalo v měsíci červenci vykonávat veřejnou službu na základě písemné smlouvy 21 klientů a jejich počet mírně narůstal až do prosince, kdy konalo veřejnou službu 27 klientů. Téměř všichni klienti po celou dobu vykonávali veřejnou službu v rozsahu 30 hodin měsíčně. Dva klienti vykonávající veřejnou službu nastoupili v listopadu 2009 do pracovního poměru. V září jedna osoba ukončila výkon veřejné služby z jiných důvodů. Tyto údaje vyplývají z tabulky č. 2. Vzrůstající tendenci počtu klientů vykonávajících veřejnou službu znázorňuje graf č. 1.

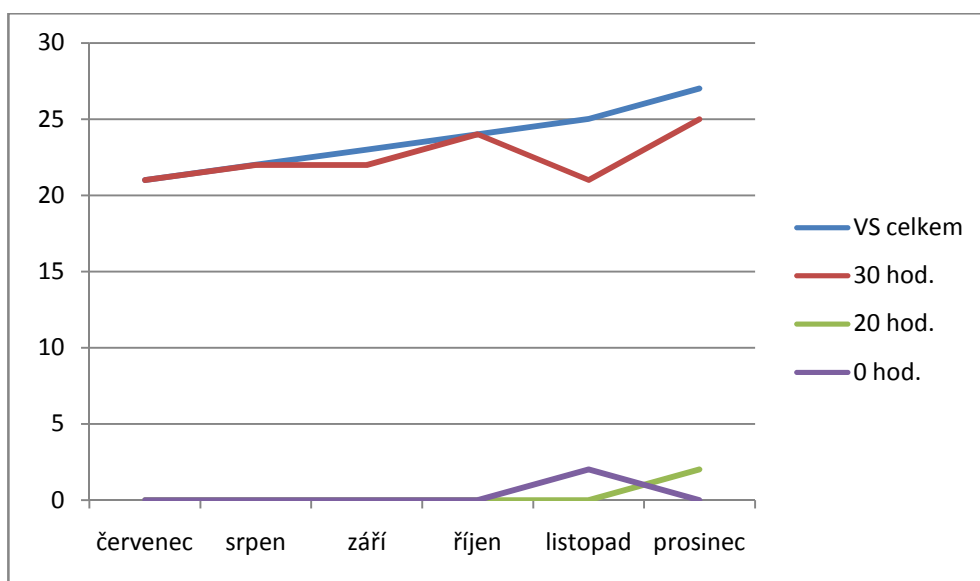
Tabulka č. 2:Rok 2009. Počet – klienti v evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby.

2009	Počet klientů v evidenci celkem	Počet klientů vykonávající veřejnou službu (VS)	Rozsah veřejné služby v hod			Počet ukončení výkonu VS z důvodu nástupu do pracovního poměru (PP)	Počet ukončení výkonu VS z jiného důvodu
			30	20	0		
Červenec	92	21	21	-	-	-	-
Srpen	108	22	22	-	-	-	-
Září	104	23	22	-	-	-	1
Říjen	108	24	24	-	-	-	-
Listopad	113	25	21	-	2	2	-
Prosinec	129	27	25	2	-	-	-

Vysvětlivky:

- V prvním sloupci je zanesen počet klientů celkem v evidenci sociálního odboru MěÚ Brumov-Bylnice v jednotlivých měsících.
- Ve druhém sloupci počet klientů vykonávajících veřejnou službu celkem v jednotlivých měsících.
- Třetí sloupec obsahuje údaje o počtech klientů, kteří vykonali veřejnou službu v jednotlivých měsících v rozsahu 30 nebo 20 hodin, nebo kteří veřejnou službu v daném měsíci nevykonali, ač měli uzavřenu smlouvu.
- Čtvrtý sloupec obsahuje údaje o počtu klientů, kteří ukončili výkon veřejné služby z důvodu nástupu do pracovního poměru.
- Pátý sloupec obsahuje údaje o počtu klientů, kteří ukončili výkon veřejné služby z jiného důvodu.

Graf č. 1: Rok 2009. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.

Vysvětlivky:

- Modrá křivka - celkový počet osob, které uzavřely smlouvu o výkonu VS
- Červená křivka – počet osob, které vykonaly veřejnou službu daném měsíci v rozsahu 30 hodin.
- Zelená křivka – počet osob, které vykonaly veřejnou službu v daném měsíci v rozsahu 20 hodin.
- Fialová křivka – počet osob, které v daném měsíci VS nevykonaly.

4.1.2. Rok 2010

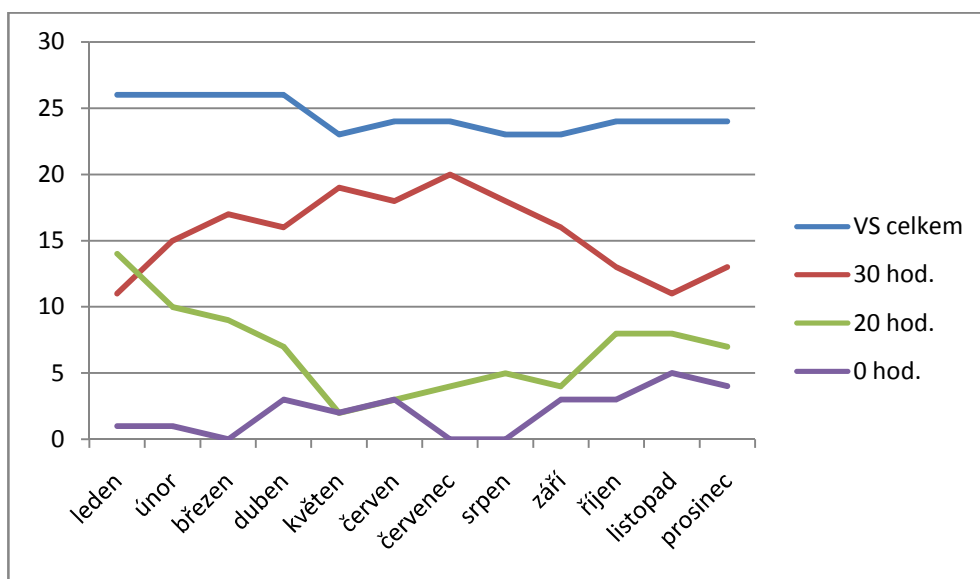
V roce 2010 vykonávalo veřejnou službu průměrně 24 osob za měsíc. V průběhu roku se zvýšil počet těch, kteří vykonávali veřejnou službu v rozsahu 20 hodin za měsíc, a na 25 osob se zvýšil počet těch, kteří sice měli smlouvu o výkonu veřejné služby uzavřenu, avšak v jednotlivých měsících z nejrůznějších důvodů veřejnou službu nevykonali. Šest klientů konajících veřejnou službu v průběhu roku 2010 nastoupilo do pracovního poměru. Jedenáct klientů ukončilo výkon veřejné služby z jiných důvodů, viz tabulka č. 3.

Graf č. 2 znázorňuje klesající počet osob vykonávajících veřejnou službu a kolísající počty klientů konajících veřejnou službu v rozsahu 30 nebo 20 hodin za měsíc.

Tabulka č. 3: Rok 2010. Počet – klientů evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby.

2010	Počet klientů v evidenci	Počet klientů vykonávající veřejnou službu (VS)	Rozsah veřejné služby v hod			Počet ukončení výkonu VS z důvodu nástupu do pracovního poměru (PP)	Počet ukončení výkonu VS z jiného důvodu
			30	20	0		
Leden	132	26	11	14	1	-	-
Únor	152	26	15	10	1	1	-
Březen	160	26	17	9	-	-	1
Duben	160	26	16	7	3	2	1
Květen	155	23	19	2	2	1	3
Červen	151	24	18	3	3	1	-
Červenec	148	24	20	4	-	-	-
Srpen	135	23	18	5	-	-	1
Září	138	23	16	4	3	1	1
Říjen	132	24	13	8	3	-	2
Listopad	129	24	11	8	5	-	2
Prosinec	129	24	13	7	4	-	-

Graf č. 2: Rok 2010. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.

4.1.3. Rok 2011

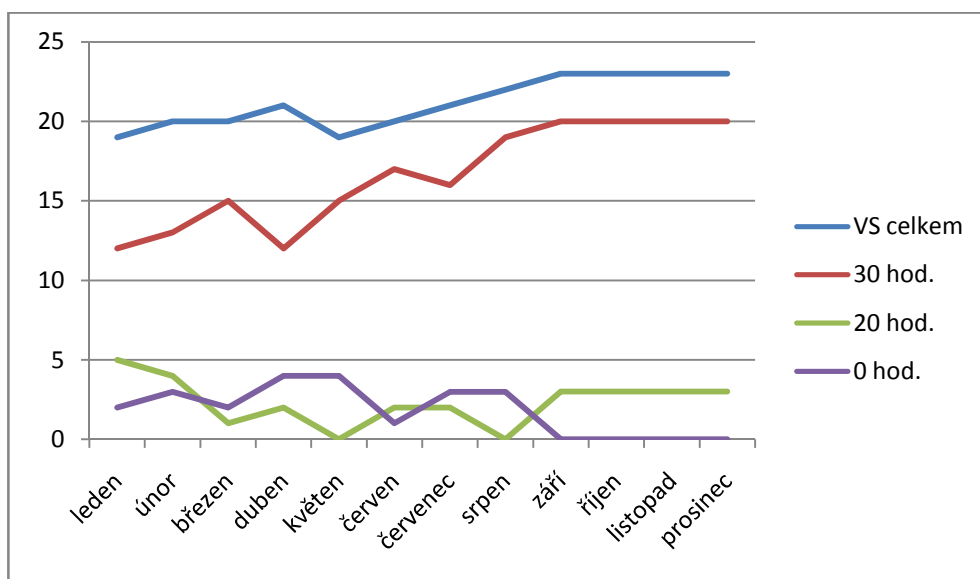
Zatímco od ledna do srpna roku 2011 počet klientů vykonávajících veřejnou službu kolísá mezi počtem 22 a 19 osob, od září 2011 se tento počet stabilizoval na hodnotě 23 osob za měsíc. Z toho tři konali veřejnou službu v rozsahu 20 hodin a zbývajících dvacet v rozsahu 30 hodin za měsíc. V jednotlivých měsících od ledna do srpna 2011 také 22 osob majících smlouvu o výkonu veřejné služby tuto nevykonalo. V měsících březnu 2011 a dubnu 2011 dva lidé nastoupili do pracovního poměru a tři ukončili výkon veřejné služby z jiných důvodů.

Graf č. 3 znázorňuje ustálení počtu osob konajících veřejnou službu v časovém úseku roku 2011.

Tabulka č. 4: Rok 2011. Počet – klienti v evidenci sociálního odboru celkem, konající veřejnou službu v rozsahu 30, 20 a 0 hodin, počet osob, které ukončily výkon veřejné služby

2011	Počet klientů v evidenci	Počet klientů vykonávající veřejnou službu(VS)	Rozsah veřejné služby v hod			Počet ukončení výkonu VS z důvodu nástupu do pracovního poměru(PP)	Počet ukončení výkonu VS z jiného důvodu
			30	20	0		
Leden	134	19	12	5	2	-	-
Únor	141	20	13	4	3	-	-
Březen	153	20	15	1	2	1	1
Duben	155	21	12	2	4	1	2
Květen	150	19	15	-	4	-	-
Červen	143	20	17	2	1	-	-
Červenec	140	21	16	2	3	-	-
Srpen	132	22	19	-	3	-	-
Září	131	23	20	3	-	-	-
Říjen	132	23	20	3	-	-	-
Listopad	129	23	20	3	-	-	-
Prosinec	129	23	20	3	-	-	-

Graf č. 3:Rok 2011. Průběh výkonu VS v jednotlivých měsících.

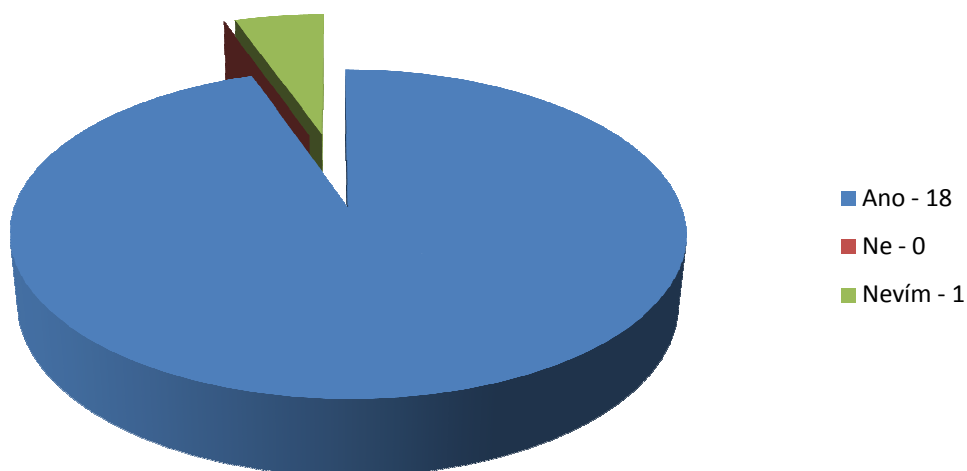

4.2. Výsledky dotazníkového šetření

Empirické šetření jsem provedla na výzkumném vzorku 23 osob, které byly v měsíci prosinci 2011 evidovány na sociálním odboru Městského úřadu Brumov-Bylnice jako příjemci dávek hmotné nouze a měly uzavřenou smlouvu o výkonu veřejné služby. Empirické šetření jsem provedla formou dotazníku (viz příloha č. 1), ve kterém jsem položila respondentům převážně uzavřené otázky s možností jednoznačné odpovědi. Otázky č. 2 a č. 9 byly otevřené a umožňovaly slovní odpověď. Dotazník jsem rozdávala respondentům osobně při jednání na mém pracovišti. Z 23 rozdaných dotazníků se vrátilo 19.

Graf č. 4: Dotazníková otázka č. 1

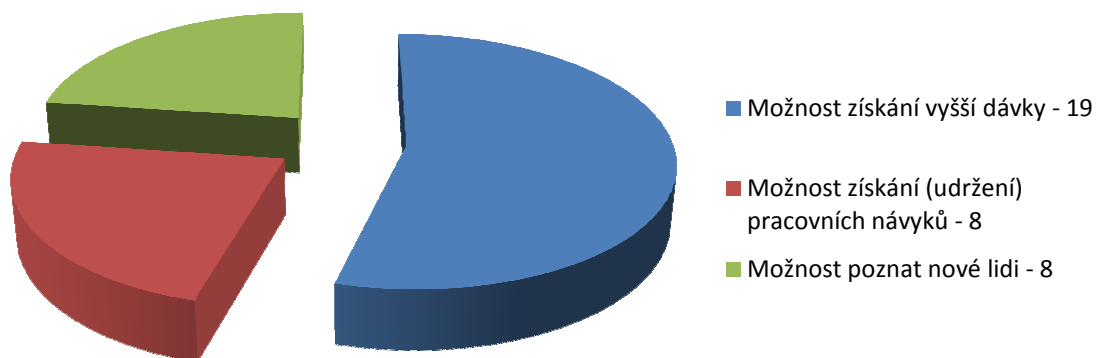
1. Možnost vykonávat veřejnou službu jsem uvítal/a

Z šetření jednoznačně vyplynulo, že převážná většina respondentů (klientů vykonávajících veřejnou službu), tuto možnost uvítala (graf č. 4).

Graf č. 5: Dotazníková otázka č. 2

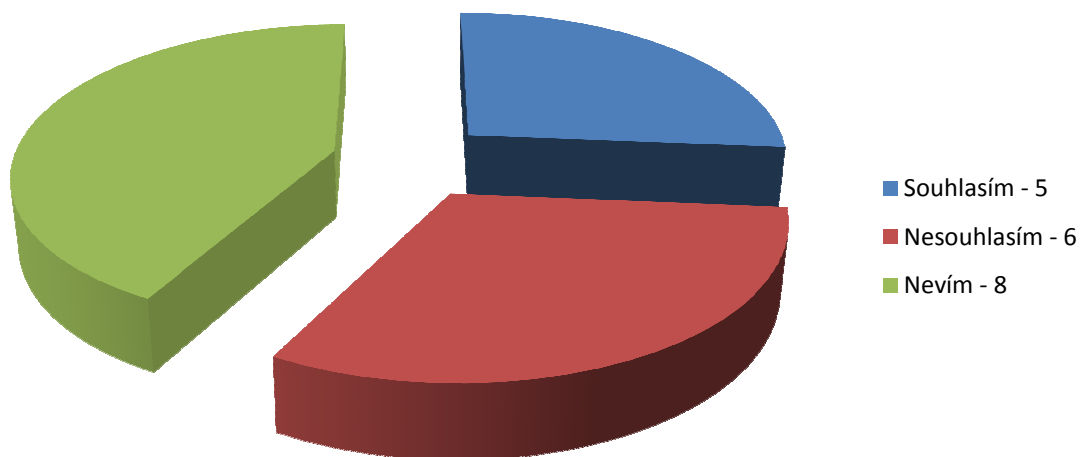
2. Konat veřejnou službu jsem se rozhodl/a pro:

Otázka č. 2 umožňovala vybrat více možných odpovědí, nebo navrhnout vlastní odpověď. Jak vyplynulo z grafu č. 5, všichni dotazovaní se rozhodli pro výkon veřejné služby z důvodu získání vyšší dávky, osm dotázaných dále uvítalo veřejnou službu jako možnost získání či udržení pracovních návyků a pro osm klientů byla navíc důležitá možnost seznámení se s novými lidmi. Možnost uvedení vlastního důvodu pro výkon veřejné služby nevyužil nikdo.

Graf č. 6: Dotazníková otázka č. 3

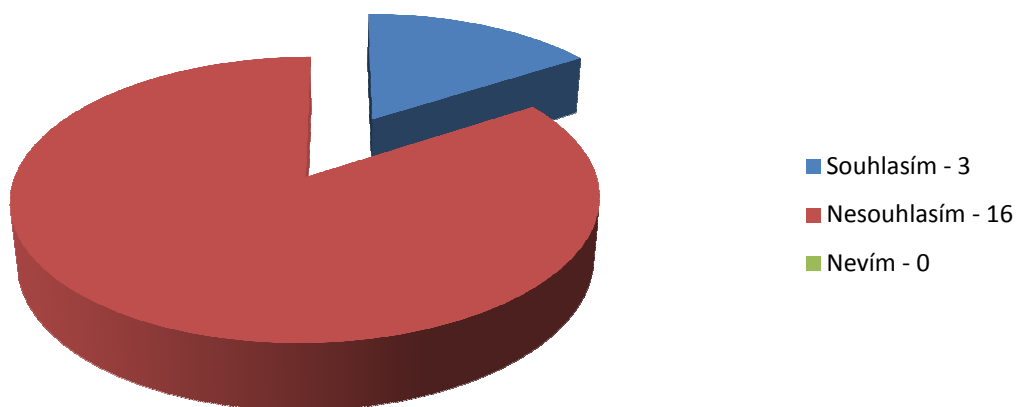
3. Nabídka prací v rámci veřejné služby je dostatečná. S tímto výrokem:

Jen 5 dotazovaných bylo spokojeno s nabídkou prací v rámci veřejné služby, které byly v našem správním obvodu vykonávány. Zbývající respondenti s nabídkou prací spokojeni nebyli, nebo se k problému nevyjádřili (graf č. 6).

Graf č. 7: Dotazníková otázka č. 4

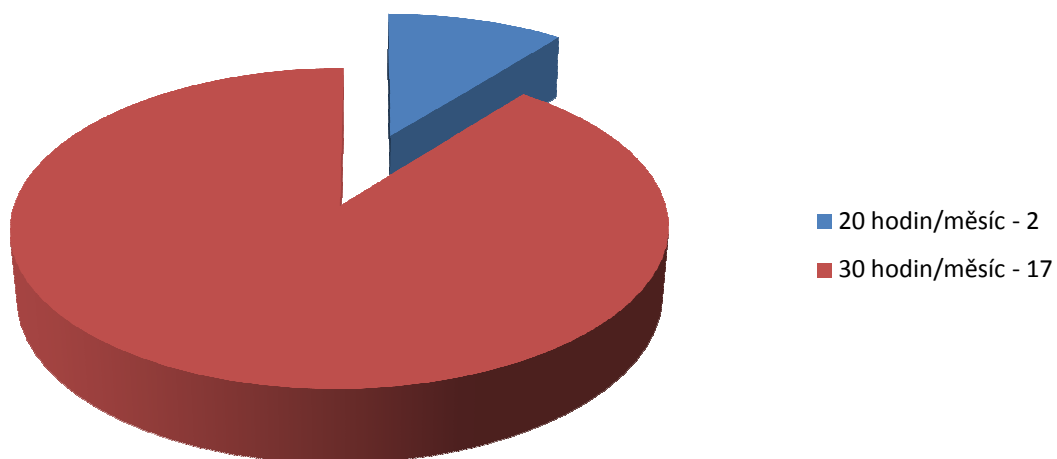
4. Nabídka prací v rámci veřejné služby odpovídá podle mého názoru mému vzdělání a praxi. S tímto výrokem:

Šestnáct z devatenácti dotázaných bylo nespokojeno s nabídkou prací v rámci veřejné služby s ohledem na vlastní vzdělání. Třem klientům nabídka z tohoto hlediska vyhovovala (graf č. 7).

Grafč. 8: Dotazníková otázka č. 5

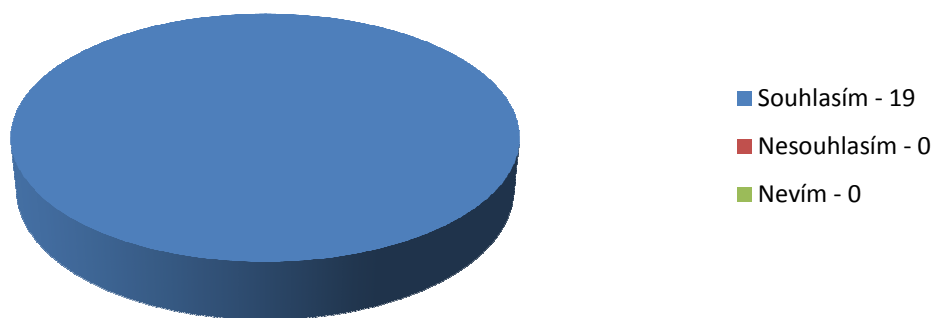
5. Veřejnou službu vykonávám v rozsahu:

Z 19 dotázaných 17 vykonávalo veřejnou službu v rozsahu 30 hodin za měsíc a pouze dva v rozsahu 20 hodin za měsíc (graf č. 8).

Graf č. 9: Dotazníková otázka č. 6

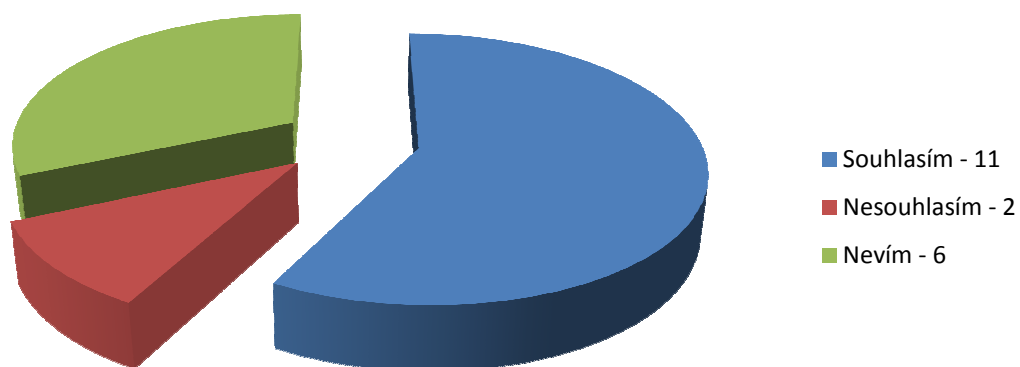
6. Je správné, aby ti, kdo veřejnou službu vykonávají, pobírali vyšší dávku než ti, kteří veřejnou službu nevykonávají. S tímto výrokem:

A všichni dotázaní si myslí, že je správné, aby výkon veřejné služby byl oceněn vyšší dávkou ve srovnání s těmi, kteří veřejnou službu nekonají (graf č. 9).

Graf č. 10: Dotazníková otázka č. 7

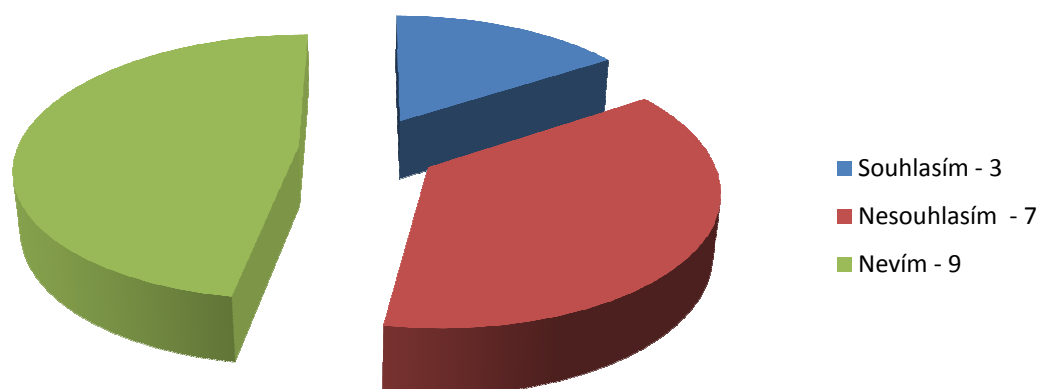
7. Výkon veřejné služby podle mého názoru pomáhá udržet pracovní návyky. S tímto výrokem

Většina dotázaných (11 z 19) se domnívala, že veřejná služba napomáhá udržet pracovní návyky (graf č. 10).

Graf č. 11: Dotazníková otázka č. 8

8. Výkon veřejné služby zvyšuje podle mého názoru šance na získání stálého pracovního poměru. S tímto výrokem:

Naopak pouze tři respondenti souhlasili s tím, že výkon veřejné služby může pomoci při získání stálého zaměstnání (graf č. 11). Devět dotázaných zvolilo možnost odpovědi – nevím – a zbývajících sedm s výrokem přímo nesouhlasilo.

Na otázku č. 9, která umožňovala vyjádřit vlastní náměty a připomínky na téma veřejná služba, odpověděl jeden z respondentů, že veřejná služba by měla být lépe finančně ohodnocena. Ostatní svůj názor nevyjádřili.

ZÁVĚR

Cílem bakalářské diplomové práce bylo ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení institutu veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v oblasti správní působnosti Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. Z výsledků šetření vyplývá, že počáteční možná trochu rozpačitý rozjezd veřejné služby se postupně ustálil na počtu 23 osob měsíčně, které vykonávaly veřejnou službu stabilně. Tím prokazovaly snahu zvýšit si příjem vlastní prací. Osoby vykonávající veřejnou službu v rozsahu 30 hodin měsíčně tak dosahovaly zvýšené částky živobytí a tím i zvýšené dávky pomoci v hmotné nouzi příspěvku na živobytí. Osoby vykonávající veřejnou službu v rozsahu 20 hodin měsíčně si udržely stávající výši své dávky. Nabídka volných míst pro výkon veřejné služby byla po většinu sledovaných měsíců téměř naplněna. Příspěvková organizace Služby města Brumov-Bylnice nabízela práci v rámci veřejné služby pro zhruba 20 osob měsíčně. Obec Štítná nad Vláří-Popov pro 6 osob.

Může se zdát, že z celkového počtu osob, které se ve sledovaném období nacházely v evidenci sociálního odboru Městského úřadu Brumov-Bylnice, je počet 23 osob konajících veřejnou službu málo. Avšak je nutné přihlídnout k několika skutečnostem. Především z celkového počtu 7 obcí správního obvodu pouze dvě organizovaly veřejnou službu. Dále nabídka výkonu veřejné služby nebyla neomezená. A konečně ne všechny osoby v hmotné nouzi se v této situaci nacházely již déle než šest měsíců a tudíž se na ně nevztahovala sankce snížení částky živobytí na úroveň existenčního minima. (Princip stanovování částek živobytí jednotlivých osob jsem popsala v teoretické části své bakalářské diplomové práce). Z pohledu naplněnosti kapacity pro výkon veřejné služby ve správním obvodu MěÚ Brumov-Bylnice bylo zavedení veřejné služby úspěšné.

Výsledky dotazníkového šetření podle mého názoru potvrzují, že veřejná služba je motivujícím prvkem zákona o pomoci v hmotné nouzi pro

osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. Většina respondentů hodnotila kladně tuto možnost zvýšit si příjem vlastní prací. Všichni se shodli na tom, že je správné, aby tato snaha byla bonifikována oproti těm, kteří žádnou snahu zvýšit si příjem vlastní prací nevykazují. Rovněž většina respondentů byla přesvědčena, že veřejná služba jim napomáhá udržet si pracovní návyky. Naproti tomu nabídka prací, které bylo možné v rámci veřejné služby vykonávat ve správním obvodu MěÚ Brumov-Bylnice, se ukázala podle jejich mínění jako nedostatečná. A nepodařilo se ani prokázat, že by výkon veřejné služby měl bezprostřední vliv na následné získání stálého pracovního místa. Tuto skutečnost se nepodařilo prokázat analýzou statistických údajů ze spisové dokumentace (pouze nepatrné procento osob konajících veřejnou službu získalo v daném časovém úseku plnohodnotný pracovní vztah) ani dotazníkovým šetřením. Naopak skoro polovina dotázaných si ve své odpovědi na otázku č. 8 myslela, že výkon veřejné služby na získání odpovídajícího stálého zaměstnání vliv nemá. Ze skutečnosti, že se počet lidí konajících veřejnou službu ustálil na čísle 23, lze vysledovat, že tuto aktivitu vykonávaly v závěru sledovaného období již stále stejné osoby, což potvrzuje i moje profesní zkušenost. Tedy osoby, které jsou v hmotné nouzi dlouhodobě a většinou již rezignovaly na získání plnohodnotného pracovního místa.

Pokud alespoň 23 osobám dlouhodobě setrvávajícím v hmotné nouzi pomohla veřejná služba při jejich začleňování do pracovního procesu a při jejich participaci na životě obce, pak zavedení veřejné služby ve správním obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice splnilo roli motivačního nástroje systému hmotné nouze. A mohu tedy konstatovat, že v tomto smyslu byl institut veřejné služby nastaven dobře.

Od ledna 2012 v rámci tzv. **Sociální reformy I** doznala veřejná služba výrazných změn, jak jsem již v teoretické části práce uvedla. Legislativně je nadále upravena v zákoně o pomoci v hmotné nouzi. Osoby v hmotné nouzi však již nemají povinnost prokazovat snahu zvýšit si příjem vlastní prací, což bylo až dosud jedním z motivačních nástrojů

zákona o pomoci v hmotné nouzi. Veřejná služba již není organizována obcemi, nýbrž krajskými pobočkami Úřadu práce. Je vykonávána nejenom osobami v hmotné nouzi, ale také osobami vedenými v evidenci uchazečů o zaměstnání nepřetržitě déle než dva měsíce. Výkon nebo odmítnutí výkonu veřejné služby již nemá bezprostřední vliv na nárok a výši dávky pomoci v hmotné nouzi. O tom, kdo bude vykonávat veřejnou službu, rozhodují pracovníci krajských poboček Úřadu práce referátu zaměstnanosti. Nikoliv sociální pracovníci, kteří jsou zařazeni jako orgán pomoci v hmotné nouzi na referátu nepojistných sociálních dávek krajských poboček Úřadu práce. Podle ustanovení § 30, odst. 2, písm. d) zákona č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, krajská pobočka Úřadu práce vyřadí z evidence uchazečů o zaměstnání takového uchazeče o zaměstnání, který odmítne nabídku vykonávat veřejnou službu. V návaznosti na to orgán pomoci v hmotné nouzi určí dle ustanovení § 3, odst. 1, písm. a) zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, že osobou v hmotné nouzi není osoba, která není v pracovním ani obdobném vztahu ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání.

Zkoumání dopadů uvedených změn otevírá možnosti třeba pro jinou absolventskou práci. Myslím, že na základě zjištěných skutečností mohu konstatovat, že veřejná služba, jak byla nastavena do konce roku 2011, bezesbytku naplňovala základní ideový princip systému pomoci v hmotné nouzi. Tímto principem je, že osoba, která pracuje, se má mít lépe než ta, která se práci vyhýbá.

ANOTACE

Jméno a příjmení autora: Jana Bobotová

Název katedry a fakulty: Filozofická fakulta Univerzity Palackého
v Olomouci, Katedra sociologie a andragogiky

Název bakalářské diplomové práce: Role veřejné služby v systému pomoci
v hmotné nouzi v obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice

Vedoucí práce: PhDr. Eva Klimentová, Ph.D.

Počet znaků: 78 777

Počet příloh: 1

Počet použitých zdrojů: 15

Klíčová slova: sociální zabezpečení, hmotná nouze, životní minimum,
existenční minimum, motivační nástroje, veřejná služba.

Anotace:

Cílem bakalářské diplomové práce je ověřit, jaké výsledky přineslo zavedení institutu veřejné služby v systému pomoci v hmotné nouzi v oblasti správní působnosti Městského úřadu Brumov-Bylnice a zda veřejnou službu lze obecně chápat jako motivační nástroj pro osoby dlouhodobě setrvávající v hmotné nouzi. Teoretická část práce vymezuje systém sociálního zabezpečení v České republice od roku 1991. Především se zabývá vývojem systému pomoci v hmotné nouzi. Podrobně popisuje institut veřejné služby, její legislativní zakotvení a zmiňuje změny v této oblasti.

V empirické části jsou porovnávány statistické údaje o počtech osob v hmotné nouzi a počtech osob konajících veřejnou službu ve správním obvodu Městského úřadu Brumov-Bylnice. Druhá část empirického šetření zkoumá názory osob konajících veřejnou službu na tento institut.

Synopsi:

The aim of the Bachelofs thesis is to verify what the results brought about by the introduction of the Institute of the public service in the system of assistance in material need in the field of administrative responsibilities of the Municipal Office of Brumov-Bylnice, and whether the public service can generally be understood as a motivational tool for long-term staying in physical distress. The theoretical part of the work defines the social security system in the Czech Republic since 1991. Primarily deals with the development of a system of assistance in material need. Describes in detail the Institute of public service, its legislative enactment and mentions the forthcoming changes in this area.

In the empirical part are compared statistical data on the numbers of persons in material need and the number of persons to the public service in the locality of the City Office of Brumov-Bylnice. The second part of the empirical investigation examines the views of persons to the public service to this Institute.

SEZNAM LITERATURY

Beck, Petr. Niederle, Petr. Vyhodnocení aplikace veřejné služby (závěrečná zpráva analýzy). MPSV, Odbor rodiny a dávkových systémů, V Praze dne 30. 04. 2010.

Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky sociální péče 2001. 1. vydání. Olomouc: ANAG, 2000, 248 s. ISBN 80-7263-043-1.

Břeská, Naděžda a Vránová, Lucie. Dávky pomoci v hmotné nouzi. 2. aktualizované vydání. Olomouc: ANAG, 2008, 416 s. ISBN 978-80-7263-478-1.

Krebs, Vojtěch a kol. Sociální politika. 5. přepracované a aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2010, 544 s. ISBN 978-80-7357-585-4.

Matoušek, Oldřich. Slovník sociální práce. 2. přepracované vydání. Praha: Portál, 2008, 272 s. ISBN 978-80-7367-368-0.

Obec a veřejná služba 2010. 1. vydání. Praha: MPSV, 2010, 48 s. ISBN 978-80-7421-020-4.

Potůček, Martin. Sociální politika. 1. vydání. Praha: Sociologické nakladatelství, 1995, 142 s. ISBN 80-85850-01-X.

Zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti ve znění pozdějších předpisů

Metodický pokyn č. 2/2006, zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 14. 12. 2006.

Metodický pokyn č.3/2009, k zákonu č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů, Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR, ze dne 17. 06. 2009.

www.mpsv.cz

Příloha č. 1:

Dotazník pro klienty

Dobrý den,

obracím se na Vás s prosbou o vyplnění tohoto dotazníku. Jsem studentka Univerzity Palackého v Olomouci, oboru Sociální práce a chtěla bych Vás poprosit o spolupráci při tvorbě praktické části mé bakalářské práce. Cílem dotazníku je zjistit, zda a jakým přínosem je pro Vás výkon veřejné služby. Dotazník je anonymní a bude sloužit výhradně pro účely mé závěrečné bakalářské práce. Vaše odpovědi, prosím, zakroužkujte. Předem Vám velmi děkuji za spolupráci.

Jana Bobotová

1. Možnost vykonávat veřejnou službu jsem uvítal(a):

- a) Ano
- b) Ne
- c) Nevím

2. Konat veřejnou službu jsem se rozhodl(a) pro:

- a) Možnost získání vyšší dávky
- b) Možnost získání (udržení) pracovních návyků
- c) Možnost poznat nové lidi
- d) Jiný důvod, uveďte jaký

.....

3. Nabídka prací v rámci veřejné služby je podle mého názoru dostatečná. S tímto výrokem:

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Nevím

4. Nabídka prací v rámci veřejné služby odpovídá podle mého názoru mému vzdělání a praxi. S tímto výrokem:

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Nevím

5. Veřejnou službu vykonávám v rozsahu:

- a) 20 hodin/měsíc
- b) 30 hodin/měsíc

6. Je správné, aby ti, kdo veřejnou službu vykonávají, pobírali vyšší dávku než ti, kteří veřejnou službu nevykonávají. S tímto výrokem:

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Nevím

7. Výkon veřejné služby podle mého názoru pomáhá udržet pracovní návyky. S tímto výrokem:

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Nevím

8. Výkon veřejné služby zvyšuje podle mého názoru šance na získání stálého pracovního poměru. S tímto výrokem:

- a) Souhlasím
- b) Nesouhlasím
- c) Nevím

Napište stručně Vaše připomínky a podněty ve vztahu k veřejné službě :

.....